

“Zarafshon Wind” loyihasi

Mamlakat: O'zbekiston

Loyiha raqami: 52362

Faoliyat sohasi: Energetika

Bildirishnoma turi: Xususiy

Ekologik toifasi: A

Tasdiqlangan kuni: 2022-yil, 4-may

Qaysi bosqichdaligi: **Konsepsiya muhokamadan o'tgan**

Loyihaning qisqacha mazmuni chop etilgan sana: 2022-yil 30-mart

Loyiha mazmuni

O'zbekiston Respublikasining Tomdi tumanida nominal quvvati 500 MVt bo'lgan tajriba shamol elektr stansiyasi qurish va undan foydalanish loyihasini moliyalashtirish uchun 61,7 mln AQSH dollarigacha bo'lgan kredit berish. Bu O'zbekistonda shamol energiyasidan foydalangan holda elektr toki ishlab chiqarish bo'yicha ilk va qayta tiklanuvchi energiya manbalari bo'yicha eng yirik loyiha bo'lishi kutilmoqda.

Loyiha maqsadi

Mazkur Loyiha mamlakatning milliy energetika balansida qayta tiklanuvchi energiya manbalari bo'yicha loyihalarning hissasini oshirish borasidagi O'zbekiston hukumatining strategik maqsadlarini amalga oshirishga xizmat qiladi. Shuningdek, u milliy energetika tizimiga qo'shimcha 500 MVt shamol elektr stansiyasi yordamida ishlab chiqarilgan elektr energiyasi qo'shish hisobiga iqlim o'zgarishlariga nojo'ya ta'sirlarni kamaytirish hamda mamlakatning past uglerodli texnologiyalarga o'tishiga yordam beradi.

O'tish davri ta'siri

Kutilayotgan o'tish davri ta'siri (KO'DB) bahosi: 100

O'tish davri ta'siri YTTBning Yashil iqtisodiyotga o'tish ("GET") yondashuviga Loyihaning potensial hissasi bilan bog'liqdir, chunki u yordamida shamol energiyasidan foydalangan holda elektr tokini ishlab chiqarishni ko'zda tutganligi sababli, mamlakatning hozirgi kundagi issiqlik elektr stansiyasiga jiddiy tayanib qolish darajasini muayyan darajada pasaytiradi.

Mijoz haqida

"SHAMOL ZARAFSHAN ENERGY" MCHJ XORIJIY KORXONASI

Qarz oluvchi – to'liq Masdar kompaniyasi tasarrufida bo'lgan O'zbekistondagi maxsus loyiha kompaniyasi hisoblanadi.

Homiy: "Abu Dhabi Future Energy Company" OAJ yoki qisqacha "Masdar" kompaniyasi dunyoda qayta tiklanuvchi energiya manbalari hamda shaharlarning barqaror rivojlanishi sohasida faoliyat ko'rsatuvchi yetakchi kompaniyadir. U Abu-Dabi va dunyo bo'ylab yangi energetika tarmog'iga investitsiya qilish, rivojlantirish va yaratish bo'yicha hukumatning strategik tashabbusi sifatida 2006-yili tashkil qilingan. Abu-Dabi hukumati tomonidan asos solingan va u egalik qiladigan "Mubadala Investment Company" investitsiya kompaniyasi "Masdar" kompaniyasiga to'liq egalik qiladi.

YTTBdan ajratiluvchi moliyaviy mablag'lar

61 700 000,00 AQSH dollari

Loyihaning umumiy qiymati

575 000 000,00 AQSH dollari

Qo'shimchalilik sharti

Moliyaviy tuzilma: YTTB tijorat manbalari bozoridan olish mumkin bo'lmagan shartlarda, masalan, uzoqroq imtiyozli muddat asosida, bozordagi o'rtacha muddatdan uzoqroq davrga, xorijiy valyutada cheklangan moliyalashtirish shartlaridan farqli bo'lgan moliyalashtirishni taklif qiladi. Bunday mablag'lar Loyihani tizimlashtirish uchun sarflanishi ko'zda tutiladi.

Risklarni kamaytirish: YTTBning mijoz bilan ko'p yillik hamkorlik qilishi mijozning o'z zimmasiga katta risk va/yoki innovatsiya yoxud yangi bozorlarga chiqish kabi natijalarni ta'minlagan holda moliyalashtirishga imkon beradi.

Ekologik-ijtimoiy xulosa

A toifasi (ESP 2019) berilgan, ya'ni bioxilmaxillik nuqtai nazaridan obyektning hajmi hamda ta'sirchan joylashuvini hisobga olgan holda yuqori riskli, deya baholangan. 110 ta shamol turbinasi va tarmoqqa ulanish infratuzilmasidan iborat bo'lgan 500 MVt

quvvatga ega yangi yirik shamol elektr stansiyasining ("SHES") qurilishi ehtimoliy jiddiy ekologik va ijtimoiy xavflar, xususan, biologik xilma-xillik, yer va fermerlarning daromad manbaiga ta'siri bilan bog'liq. Shu sababli, u YTTBning ESP tartibiga ko'ra Loyihaning atrof va ijtimoiy muhitga bo'lgan ta'sirini baholashni ("ESIA") hamda uni Direktorlar kengashida ko'rib chiqilishidan 60 kun avval ommaviy e'lon qilinishini talab etadi. Loyihaning atrof va ijtimoiy muhitga bo'lgan ta'sirini baholash paketi 2022-yilning 4-mart kuni e'lon qilingan.

Ushbu shamol elektr stansiyasi O'zbekistonning Tomdi tumanida, Qizilqum cho'lining markaziy hududida, taxminan 9600 ga maydonda joylashgan. Loyiha obyekti Aktau tog'idan 3,5 km uzoqlikdagi muhim ornitologik va biologik xilma-xillik hududida joylashgan bo'lib, u hududlarda xalqaro va milliy muhofaza qilinadigan yirtqich qushlar ko'payishi va doimiy rivojlanishi nazorat qilinadi. Loyiha mahalliy atrof muhitga ta'sirini baholash ("EIA") hujjatiga asosan, 2021-yil iyul oyida milliy vakolatli organ tomonidan tasdiqlangan.

Kreditorlar konsorsiumi Loyiha uchun xalqaro maslahatchi yolladi va u maslahatchi ekologik va ijtimoiy ekspertiza ("ESDD"), jumladan, mahalliy atrof-muhitga ta'sirini baholash hujjatidagi ("EIA") kamchiliklar tahlili, Loyiha va unga bog'liq infratuzilmalarning umumiy ta'sirini baholash, aholi xavfsizligi, turmush sharoitiga ta'siri, Loyihadagi qurilish va ekspluatatsiya jarayonida mehnat risklari, ta'minot zanjiri risklarini boshqarish kabi tahlillarni o'tkazdi. Ekologik va ijtimoiy ekspertiza ("ESDD") boshqa kreditorlar, xususan, XMK va OTB bilan hamkorlikda amalga oshirilgan. ESDD'ga asoslangan holda, 2020-2021-yillarda qushlarning migratsiyasi mavsumida qushlar dunyosiga urg'u bergan holda, biologik xilma-xillik qo'shimcha ravishda ekspertiza qilindi hamda yerdan foydalanishning ijtimoiy baholashi o'tkazildi. Mazkur ESDD asosida ishlab chiquvchi hamda kreditorlar tomonidan ESIA ommaviy hujjatlar to'plami ishlab chiqildi va e'lon qilindi. ESDD'da tasdiqlanishicha, Loyihaning tuzilmasi Bankning loyiha talablariga ("PR") mos keladi. Kompaniya esa, Bankning loyiha talablarini bajarish uchun yetarlicha institutsional salohiyatga ega.

Eng muhim ekologik muammolar qushlar dunyosi va Aktau muhim ornitologik hududiga ehtimoliy ta'sir bilan bog'liq bo'lib, bunda asosiy tashvish uyg'otadigan qushlar turlariga qora kalxat, Yevroosiyo oqbo'sh qumoyi, jo'rchi va cho'l burguti hisoblanadi. Ishlab chiquvchilar tomonidan bioxilma-xillik baholanganidan so'ng, mustaqil maslahatchilar ham o'z tahlilini o'tkazdilar. ESDD asosida ta'sirni kamaytish bo'yicha harakatlar rejasini ham qabul qilindi. Bunga qushlar ini atrofida bufer zonalar yaratish, ba'zi shamol turbinalarining o'rnini o'zgartirish va Loyihaning butun muddati davomida uzoq muddatli loyiha monitoringini o'z ichiga oladi. Bunga IdenitiFlight (qushlar harakatini aniqlash bo'yicha maxsus tizim) va boshqa tadqiqotlar kabi faol monitoring tizimlaridan foydalanishni misol keltirish mumkin. Loyiha ishlab chiquvchisi obyekti joylashgan hududda chorvachilikni boshqarish, u yerdan va kengroq hududlardan turli hayvonlar o'liklarini olib tashlash masalalarini ko'rib chiqishi barobarida, yer usti elektr uzatish liniyalarining yangi uchastkasida obyektidan tashqarida qushlar uchun oziqlanish shoxobchalari va aylanma uchib o'tish yo'llarini tashkil qilish imkoniyatlarini o'rganish majburiyatini ham o'z zimmasiga oladi. Tegishli ekspertizadan kelib chiqqan holda, kreditorlar va homiylar o'rtasida nojo'ya ta'sirlarni

kamaytirishning ishonchli rejasi o'zaro kelishilib, u ESIA va Ekologik va ijtimoiy harakatlar rejasining ("ESAP") ma'lumotlar paketiga kiritilgan.

Loyiha to'qqizta fermerga salbiy ta'sir ko'rsatishi kutilmoqda, chunki Loyiha amalga oshirilishi oqibatida ular ijaraga olingan yaylovlardan foydalanish imkoniyatidan mahrum bo'lib, o'zlarining yaylovlarga asoslangan daromad olish strategiyalarida muayyan cheklovlarga duch keladilar. Yer va fermerlarning daromad olish bo'yicha bunday muammolarni hal qilish uchun homiy bilan birgalikda daromad manbalarini tiklash rejasi ("LRP") tayyorlandi va o'zari ma'qullandi. Maslahatlashuv jarayoni orqali mazkur LRP barcha zarar ko'rgan fermerlar e'tiboriga havola qilindi, LRP bo'yicha ko'zda tutilgan ularning huquqlari tushuntirildi va Loyihadan zarar ko'rgan uy xo'jaliklarining fikr-mulohazalari LRP'da ko'rsatib o'tildi. LRP'ning amalga oshirilishi yakuniy hisobot bilan tasdiqlanadi. Bu hisobot homiy tomonidan tayyorlanib, u ESP bo'yicha loyihaning 5-talabi to'liq bajarilganligini tasdiqlash uchun YTTB tomonidan tasdiqlanishi kerak bo'ladi.

Loyiha, shuningdek, qurilish bosqichida muhim ishchi kuchini va pudratchi ishchilarining Loyiha obyektidagi mehnat sharoitlari, shu jumladan vaqtinchalik turar joy bilan bog'liq mehnat xavflarini ham o'z ichiga oladi. Ushbu xavflarni bartaraf etish uchun Loyiha uchun ishlab chiqilgan Atrof-muhit, ijtimoiy boshqaruv va monitoring rejasida ("ESMMP") Loyiha davomida ta'sirlarni kamaytirish choralari va monitoring talablari ko'rsatib o'tilgan. Homiy ESMMP bo'yicha barcha tegishli qurilish va joriy atrof-muhitni boshqarish rejalariga ("EMP") ta'sirni kamaytirish bo'yicha tegishli barcha choralarini bosqichma-bosqich kiritish majburiyatini o'z zimmasiga oldi.

Loyiha uchun manfaatdor tomonlarning o'zaro hamkorligi rejasi ("SEP") ishlab chiqilgan bo'lib, unda manfaatdor tomonlar bilan yakuniga yetgan va rejalashtirilgan maslahatlashuvlar va ishtirok etish jarayoni, shuningdek, har qanday muammo va shikoyatlar, ayniqsa, Loyihadan ehtimoliy zarar ko'radigan manfaatdor tomonlar va guruhlar tomonidan ko'rib chiqilishini ta'minlash uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi keltirib o'tiladi.

Ekologik va ijtimoiy harakatlar rejasi ("ESAP") homiy va kreditorlar bilan o'zaro kelishilgan. Bu hujjat mustaqil ornitologik ekspertni tayinlash va qushlar dunyosini kuzatish hamda so'rov bo'yicha tizimlarni o'chirish uchun monitoring tizimidan foydalanish kabi mexanizmlarni o'z ichiga oladi. Ta'sirlarni kamaytirish chora-tadbirlari chorva mollarini reja bo'yicha boqish/o'tlatish turi bo'yicha faol boshqaruvini choralarini o'z ichiga oladi.

Loyiha uchun hisobotning qisqacha mazmuni ("NTS"), ESAP, SEP, ESMMP hamda LRP'larni o'z ichiga oluvchi qo'shimcha ESIA hujjatlar paketi amal qilib, Bank va mijozning veb-saytida u hujjat bilan tanishib chiqish mumkin..

Bank Loyiha hamda ESAP'ning amalga oshirilishini monitoring qilib boradi.

Kompaniyaga murojaat qilish uchun ma'lumot

Dias Kamaliyev
dkamaliyev@masdar.ae

http://www.masdar.ae
PO Box 54115, Abu Dhabi, UAE

Loyihaning qisqacha mazmuni so'nggi marta yangilangan sana

2022-yil 30-mart

Shu mavzuga oid material

- [Atrof va ijtimoiy muhitga bo'lgan ta'sirini baholash](#)

Chop qilingan sana: 04.03.2022

O'tish davri nima

O'tish davri ta'sirini baholash bo'yicha YTTB yondashuvi haqidagi qo'shimcha ma'lumotni [mana bu havoladan](#) olishingiz mumkin.

Loyihalarda ishtirok etish uchun imkoniyatlar

Loyihada yoki xaridlarda ishtirok etish uchun mijoz kompaniyaga murojaat qiling.

YTTB bilan (xaridlarga oid bo'lmagan masalalarda) hamkorlik qilish uchun quyidagi telefon yoki elektron pochta orqali bog'laning:

Tel: +44 20 7338 7168

E-manzil: projectenquiries@ebrd.com

Davlat sektoridagi loyihalar uchun [YTTB xaridlari](#) sahifasiga o'ting:

Tel: +44 20 7338 6794

E-manzil: procurement@ebrd.com

Umumiy ma'lumotlar

Aniq so'rovlar [YTTB so'rovlar shakli](#)dan foydalangan holda berilishi mumkin.

Ekologik va ijtimoiy siyosat (ESP)

YTTB o'zining "ekologik jihatdan mas'ul va barqaror rivojlantirish" tashabbusini ilgari surishda [Ekologik va ijtimoiy siyosat](#) va uning tarkibiy qismi bo'lgan loyiha talablari (PR) Bank loyihasini amalda qo'llash tartibini belgilab beradi. ESP va PR tegishli milliy qonunchilik doirasida Bank mijozlarining keng jamoatchilikka axborot berishi va maslahatlashishini ta'minlash, shuningdek manfaatdor tomonlarning xavotirlari va shikoyatlarini, ayniqsa, ekologik va ijtimoiy muammolarni ko'rib chiqish va hal qilishga yordam beradigan mexanizmni yaratishdagi aniq talablarni o'z ichiga oladi. Loyihaning ekologik va ijtimoiy risklarni va ta'sirining mohiyati va ko'lamidan kelib chiqqan holda, zarurat tug'ilganda, YTTB o'z mijozlaridan qo'shimcha ravishda loyihalarning risklarni

va ta'sirlari haqida ma'lumotni oshkor qilishni, shuningdek, manfaatdor tomonlar bilan batafsil fikr almashish va muammolar yuzasidan choralar ko'rilishini talab qiladi.

Bu sohada YTTBning tajribasi bo'yicha qo'shimcha ma'lumotlar ESPning quyidagi [sahifasida](#) keltirilgan.

Ish faoliyatidagi halollik va belgilangan me'yorlarga rioya qilish

YTTBning muvofiqlik nazorati boshqarmasi (OCCO) Bankda mas'uliyatli boshqaruvga ko'maklashish bilan birga Bank faoliyatining barcha jabhalarida eng yuqori standartlarda ish olib borilishini va barcha jarayonlar ilg'or xalqaro tajribalarga muvofiq bo'lishini ta'minlaydi. Bankning barcha mijozlari uchun ularning ish faoliyatidagi halolligini tekshirishdan maqsad, Bank loyihalari uchun qabul qilinishi mumkin bo'lmagan huquqiy va nufuzga oid risklarga yo'l qo'yilmaslikdan iborat. Bank nuqtai nazariga ko'ra, loyihani dastlabki baholash va tasdiqlash bosqichida muammoli jihatlarini aniqlash va ularni bartaraf qilish Bank faoliyati nufuziga putur yetkazmaslikning eng samarali vositasidir. OCCO ushbu profilaktika chora-tadbirlarida muhim ahamiyatga egaligi bilan birga investitsiya qilinganidan keyingi davrda Bankning nufuziga xavf soladigan risklarni nazorat qilishga yordam beradi.

OCCO, shuningdek, YTTB tomonidan moliyalashtirilayotgan loyihalar doirasidagi firibgarlik, korrupsiya va lavozimni suiiste'mol qilish bo'yicha ma'lumotni tekshiruvchi mas'ul hisoblanadi. Agar kimningdir Bank ichida yoki undan tashqarida firibgarlik yoki korrupsiya holatlari kuzatilayotganligi haqida gumoni bo'lsa, u muvofiqlik nazorati boshqarmasi boshlig'iga bu holat haqida yozma tarzda compliance@ebrd.com elektron pochta orqali xabar qilishi lozim. Barcha bildirilgan daliliy ma'lumotlar tegishli choralar ko'rish uchun OCCO tomonidan ko'rib chiqiladi. Barcha xabarlar, shu jumladan anonim tarzidagi xabarlar ham tekshirib chiqiladi. Bu turdagi xabarlar istalgan tilda, jumladan Bank faoliyat ko'rsatayotgan mamlakatdagi rasmiy tilda tayyorlanishi mumkin. Bunday ma'lumotlar yaxshi niyatni ko'zlashi maqsadga muvofiqdir.

Axborotdan erkin foydalanish siyosati (AIP)

2020-yilning 1-yanvarida kuchga kirgan IAP YTTBning strategiyalari, siyosatlari va amaliyotlarini yaxshiroq tushunish va bilishga ko'maklashish uchun manfaatdor tomonlarga ma'lumotlarni ochiqlash bilan birga maslahatlashuvlar tartibini belgilab beradi. YTTB veb-saytidan qanday ma'lumotlar olish mumkinligini bilish uchun [Axborotdan foydalanish siyosati](#) sahifasiga o'ting.

Muayyan savollaringizni [YTTBning ma'lumot so'rovi](#) orqali yuborishingiz mumkin..

Loyiha hisobdorligi mustaqil mexanizmi (IPAM)

Agar jismoniy yoki yuridik shaxslarning ekologik-ijtimoiy sohadagi yoki axborotni oshkor qilish borasidagi xavotirlarini (masalan, loyiha darajasida mijozlar tomonidan yaratilgan shikoyatlar mexanizmi yoki Bankning amaliyot boshqaruvi bilan bevosita o'zaro aloqa qilish orqali) qanoatlantirishga bo'lgan urinishlari samarasiz bo'lsa, ular

YTTBning Loyiha hisobdorligi mustaqil mexanizmi ya'ni IPAM yordamida o'zlarining o'sha xavotirlarini bildirishlari mumkin.

IPAM, arizachilarning fikriga ko'ra, zarar yetkazishga ulgurgan yoki kelajakda zarar yetkazishi mumkin bo'lgan loyihaning muammolarini mustaqil ravishda baholaydi. Ushbu mexanizmning maqsadi loyihaning manfaatdor tomonlari o'rtasida ekologik, ijtimoiy va axborotni ommaviy oshkor qilish bo'yicha muammolarini hal etishdagi murosani qo'llab-quvvatlash, Bank o'zining [Ekologik va ijtimoiy siyosatiga](#) yoki [Axborotdan erkin foydalanish siyosati](#)ning loyihaga oid tartiblariga rioya qilayotganini tekshirish va zarur hollarda, kelajakda ushbu qoidalarga rioya qilmaslik holatlarini bartaraf etish, shuningdek, Bank tomonidan kelgusida bunday holatlarning oldini olishdan iborat.

IPAM va uning vakolatlari haqida batafsil ma'lumot olish, ko'rib chiqilishi kerak bo'ladigan [shikoyatlarni jo'natish](#) uchun [Loyihalar bilan bog'liq shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi vebsaytiga](#) kirishingiz yoki tavsiyalar olish hamda IPAM haqida qo'shimcha ma'lumot olish va shikoyat jo'natish uchun ipam@ebrd.com elektron pochta orqali biz bilan bog'lanishingiz mumkin.